

Hallo allemaal! Welkom bij de aflevering nummer 37 van Een Beetje Nederlands, de podcast voor mensen die Nederlands leren. Mijn naam is Robin en de aflevering van vandaag gaat over criminaliteit in Nederland. De tekst van deze aflevering kan je meelesen op de website van de podcast, www.eenbeetjenederlands.nl.

Deze podcast wordt gesteund door de Vrienden van de Podcast. Hartstikke bedankt aan alle donateurs die de afgelopen tijd hebben bijgedragen! Wil je ook Vriend van de Podcast worden? In de shownotes kan je een link vinden met meer informatie.

Nu, door met de podcast!

Een paar weken geleden is mijn rugtas gestolen. Dat is natuurlijk balen, want mijn laptop, portemonnee en sleutels zaten er ook nog in. Gelukkig voor mij heb ik in mijn leven weinig criminaliteit meegemaakt. Er is wel eens een fiets van me gestolen, wat bijna alle Nederlanders wel eens is overkomen. Maar verder eigenlijk niet echt, en dat geldt ook voor veel Nederlanders.

Door de vervelende gebeurtenis met mijn tas ben ik me eens gaan verdiepen in de criminaliteit in Nederland. Ik zal vandaag wat vertellen over hoe de criminaliteit in Nederland er eigenlijk uitziet. En hoe werkt het rechtssysteem in Nederland eigenlijk?

Nederland is een veilig land, het is op dit moment zelfs veiliger dan ooit. Er worden cijfers bijgehouden over criminaliteit in Nederland, en bijna alle soorten geweld nemen jaar na jaar af. In de afgelopen tien jaar is het aantal diefstallen en inbraken met 50 procent afgenomen. En slachtoffers van geweld met 25 procent. Alleen cybercrime, online criminaliteit dus, nam de afgelopen 10 jaar toe: bijvoorbeeld hacken en online oplichting. Waar de daling in criminaliteit precies door komt is lastig te zeggen.

Maar de maatschappij is niet perfect, dus ook in Nederland hebben we te maken met criminaliteit. Dat heb ik dus zelf ook weer ervaren. Diefstal en inbraak zijn goed voor meer dan de helft van de misdrijven in Nederland. Ik had het net al even over fietsen: er worden in Nederland zo ongeveer 700.000 fietsen per jaar gestolen. Dus zet je fiets goed op slot, anders is hij zo weg! Andere veelvoorkomende misdrijven zijn vernielingen, geweldsmisdrijven, overtredingen in het verkeer en drugsmisdrijven.

Soms zijn er opeens nieuwe soorten misdrijven waar in het nieuws veel aandacht voor is. Zo waren er dit jaar een paar keer mensen beroofd van hun dure Rolex-horloge. Sinds een paar jaar komen ook plofkraak steeds vaker voor. Bij een plofkraak worden geldautomaten opgeblazen, waardoor de criminelen het geld uit de geldautomaat kunnen meenemen. Omdat geldautomaten vaak in winkelstraten staan, in de buurt van huizen, hebben de omwonenden er veel last van als er een plofkraak plaatsvindt in hun straat.

Als je in Nederland slachtoffer bent van een misdrijf, kan je aangifte doen bij de politie. Helaas heeft de politie al jarenlang last van onderbezetting, dus te weinig personeel voor het werk dat het heeft. De politie heeft te weinig agenten om onderzoek te doen naar alle misdrijven en geeft daarom minder prioriteit aan lichte criminaliteit zoals diefstal. Dus als je fiets gestolen wordt, is de kans dat je hem ooit terugkrijgt erg klein. Veel mensen doen

daarom niet eens aangifte bij zulke misdrijven, hoewel je dat tegenwoordig ook makkelijk online kan doen.

Voordat we verder gaan met de podcast, is het eerst tijd voor...

De uitdrukking van de week

De uitdrukking van deze week is: iets aan de kaak stellen. Iets aan de kaak stellen betekent aandacht vragen voor iets dat niet klopt. Bijvoorbeeld een journalist die onderzoek doet naar een bedrijf dat zich niet aan de regels houdt, kan die misstanden aan de kaak stellen door er een artikel over te schrijven. Deze uitdrukking heeft niets te maken met het woord kaak dat je misschien kent, het onderdeel van je skelet in je hoofd.

De uitdrukking was vroeger ook anders, namelijk 'iemand op de kaak stellen'. Een kaak is namelijk in de middeleeuwen een woord voor een soort podium waarop misdadigers gestraft werden. Een ander woord hiervoor is een schandpaal, dat is een woord dat tegenwoordig nog steeds gebruikt wordt in de Nederlandse taal. Deze betekenis van het woord kaak is eigenlijk alleen nog terug te vinden in de uitdrukking van deze week: iets aan de kaak stellen.

Als iemand een misdaad pleegt en opgepakt wordt door de politie, zal diegene voor de strafbare feiten vervolgd worden. Dat betekent dat diegene voor de rechter moet komen. We noemen iemand die nog niet is veroordeeld door de rechter een verdachte, tot de rechter de verdachte heeft veroordeeld.

Niet alle verdachten komen voor de rechter, soms is er bijvoorbeeld niet genoeg bewijs om iemand aan te klagen. Ook kan je in sommige gevallen een voorstel krijgen om een geldbedrag te betalen, een zogenaamde schikking.

In andere gevallen zal de verdachte aangeklaagd worden. Het werkt zo dat je wordt aangeklaagd door het Openbaar Ministerie, de overheidsinstantie die als taak heeft om strafbare feiten te vervolgen. Bij een rechtszaak is er een vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie verantwoordelijk voor de vervolging in de rechtbank, dit is de zogenaamde officier van justitie. De officier van de justitie zal het bewijs voorleggen aan de rechter, getuigen ondervragen en een bepaalde straf eisen.

Het is de taak van de rechter om het bewijsmateriaal en getuigenissen te beoordelen en te bepalen welke straf de verdachte moet krijgen. De rechter gebruikt het wetboek om te bepalen wat voor een straf de verdachte krijgt. In het wetboek staat wat voor een soort straf bij een bepaald misdrijf hoort en wat de minimale en maximale hoogte is van de straf. Bij het bepalen van de straf, bijvoorbeeld hoe lang je de gevangenis in moet, houdt de rechter ook rekening met omstandigheden, bijvoorbeeld of je al eerder veroordeeld bent voor een misdrijf. Dan kan je een hogere straf krijgen.

Je kan 3 verschillende soorten straffen krijgen: een geldboete, een taakstraf of een gevangenisstraf. Taakstraf is een straf waarbij je onbetaald werk moet doen voor de samenleving, bijvoorbeeld hulp in de keuken van het bejaardentehuis, vuil prikken op straat of graffiti verwijderen.

Gevangenisstraf wordt in Nederland alleen gegeven bij ernstige misdrijven. We noemen gevangenisstraf ook wel celstraf, omdat de gevangene in een cel opgesloten wordt in de gevangenis. Als de veroordeelde zich goed gedraagt in de gevangenis, hoeft het laatste gedeelte van de gevangenisstraf niet uitgezeten te worden. Je kan maximaal 2 jaar eerder vrijkomen dan de straf die je gekregen hebt. Soms moet je dan wel een bepaalde training volgen of mag je niet in een bepaald gebied komen in die periode. En als je een strafbaar

feit pleegt in die periode moet je uiteraard weer de gevangenis in. Je krijgt na je gevangenisstraf hulp om weer onderdeel te worden van de maatschappij, bijvoorbeeld om een baan en een huis te vinden. Dat heet reclassering.

In Nederland hebben we geen doodstraf meer. Al sinds 1870, ruim 150 jaar geleden, kan die straf niet meer gebruikt worden bij misdrijven. Net na de Tweede Wereldoorlog zijn er wel nog doodstraffen gegeven, via een speciale wet. 39 personen die toen zijn veroordeeld voor landverraad, oorlogsmisdaden of samenwerking met de Duitse bezetters in de Tweede Wereldoorlog hebben de doodstraf gekregen.

Wat wel bestaat is de levenslange gevangenisstraf. Dat is de zwaarste straf die we kennen in Nederland. Je kan levenslang krijgen bij een zeer ernstig misdrijf zoals moord of terrorisme. Een levenslange gevangenisstraf betekent in principe dat je de rest van je leven in de gevangenis moet blijven, maar na 25 jaar kan je vragen om vrijgelaten te worden. We noemen dat gratie, maar de kans dat iemand gratie krijgt is niet groot. Op dit moment zitten er zo'n 60 mensen levenslang in de gevangenis.

Ten slotte is er nog een optie voor de rechter om de samenleving te beschermen tegen misdadigers die mentaal ziek zijn. Voor misdadigers die lijden aan mentale of psychische stoornissen is er de mogelijkheid om TBS op te leggen. TBS is de afkorting voor terbeschikkingstelling. TBS is een gedwongen behandeling in een kliniek waar de veroordeelde niet uit mag. De behandeling begint pas nadat de gevangenisstraf uitgezeten is. De veroordeelde krijgt tijdens de TBS behandeling van bijvoorbeeld een psychiater, om te proberen de psychische problemen op te lossen. Pas als de rechter vindt dat de veroordeelde geen gevaar meer is voor de maatschappij, stopt de TBS. Dat kan in sommige extreme gevallen pas na tientallen jaren zijn.

Daarmee kom ik aan het einde van deze aflevering van Een Beetje Nederlands.

Een Beetje Nederlands wordt mogelijk gemaakt door de vrienden van de podcast. Wil je ook vriend van de podcast worden? Daarmee steun je mij als maker om meer afleveringen te maken. Kijk dan even op de website, die staat in de shownotes. Bedankt voor het luisteren, ik hoop dat je een beetje Nederlands geleerd hebt en tot de volgende aflevering!